

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Chrestomathia Targumica

Merx, Adalbert

Berlin, 1888

Jonas caput I-IV

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10295

נפשיה דית מרודיא שעביד לאורייתא דהוא על חובין
 סגיאין יבני ולמרודיא ישתביק¹ ליה.

Jonas caput I—IV

ex Codice Musei britannici Or. 2211, anni 1475,
 cui accedit varia lectio codicis Petropolitani 133 = P., Reuchliniani
 et editionis R. Stephani 1556.

I. 1 והוה פתגם נבואה מן קדם² יי עם יונה בר
 2 אמתי [P עים יונה בר אמתי] למימרי קום איזיל
 לנינדה קרתא רבתא [P איזיל לנינוי קרתא רבתא]
 ואתנבי עליה [P עליה] איי סליקת [P ארי סליקת]
 3 בישתהון³ לקדמי [P לקדמי]: דקם יונה למערק
 [P למערק] לימא מן [P מן] קדם⁴ דיתנבי [P דיתנבי]
 בשמא דיהוה ונחת ליפו ואשכח [P ואשכח]⁵ אלפא
 [P אלפא] דאדלא⁶ בימא ויהבן אגרה [P אגרה] ונחת
 בה [P בה]⁷ למיעל עמדהון [P עימהון]⁸ לימא מן קדם
 4⁹ דיתנבי בשמא [P בשמא] דיהוה דיהוה ארים [P ארים]

1 R בקרייה. 2 Ita semper vox יהוה exprimitur in codice Lond. et Petrop. R habet יי. 3 Editio Roberti Stephani 1556. קדמי. — Cf. Dissertatio mea Bemerkungen über die Vocalisation der Targume in Actis Congressus Orientalistarum Berolinensis I. P. 143. — Fluxit editio e eodice qui nostro fuit simillimus, vocalismus vero propius ad consuetudinem hebraeam accedit, cujus variam formam adicere non operae pretium est. 4 R דאיתנבי, Steph. דאתנבי. 5 R אלפא cf. Steph. infra. 6 Steph. recte לימא. 7 R P למיזיל, Steph. למיזיל. 8 R Steph. ביטא. 9 R Steph. דאיתנבי.

וְיָדָח עַל [P על] יָמָא וְהָוּה [P וְהָוּה נְחָשׁוּל] נְחָשׁוּל רַב
 בַּיָּמָא וְאַלְפָא בַּעֲיָא [P בַּעֲיָא לְאַיִתְבְּרָא] לְאַיִתְבְּרָא.
 5 וְחִי־לֹו סִפְנִיָא [P סִפְנִיָא] וּבִעֵו גַּבְר מִן ² דְּחִלְתִּיהָ
 [P דְּחִלְתִּיהָ] וְחִזּוּ אֵי לַיִת בְּהוֹן צִוּךְ וְרִמּוּ [P וְרִמּוּ]
 יָת מִנִּיָא דְבַאלְפָא [P דִּי בַאֲלָפָא] לַיָּמָא לְאַקְלָא מִנְהוֹן
 [P מִינְהוֹן] דִּיזְנָה נֶהַת לְאַרְעִית שְׂמָא ³ דְּבַאלְפָא [P לְאַרְעִית
 6 שְׂמָא דְאַלְפָא] וְשֹׁכִיב וְדִמּוּךְ וְקָרִיב לְחִתִּיהָ רַב סִפְנִיָא
 וְאָמַר לִיה מָא אַת [P אַת] דִּמּוּךְ [P דִּמּוּךְ] קוּם צִלִּי קָדָם
 אֱלֹהִיךָ ⁵ מָא אִם יִתְרַחֵם [P יִתְרַחֵם] מִן [P מִן] קָדָם יְהוּה
 עֲלֵנָא וְלֵא ⁶ נִיבְדִי וְאָמְרוּ גַּבְר לְחִבְרִיהָ אֵיתוּ דְנִרְמִי
 7 עֲדָבִין וְנִידַע בְּדִיל [P וְאָמְרוּ גַּבְר לְחִבְרִיהָ אֵיתוּ דְנִרְמִי
 עֲדָבִין וְנִידַע בְּדִיל] ⁷ מִן בִּשְׂתָא הָוּא לֵנָא וְרִמּוּ עֲדָבִין
 וְנִפְל עֲדָבָא עַל [P עַל] יוֹנָה וְאָמְרוּ לִיה ⁸ חֹוִי כַּעַן לֵנָא
 8 עֲדִיל מָא בִּשְׂתָא [P בִּישְׂתָא] הָוּא לֵנָא מָא ⁹ עֲבִידְתָּךְ
 וְמִנָּךְ [P וְמִנָּךְ] אַת אֵתִי ¹⁰ אֵידָא הוּא מְדִינְתָךְ וְאַי מְדִין
 9 ¹¹ עֲמָא [P מְדִינָךְ עֲמָא] אַתִּי וְאָמְרוּ לְהוֹן יְהוּדָאָה ¹² אֵנָה
 [P אֵנָה] וְמִן קָדָם יְהוּה אֱלֹהָא וְשִׁמְיָא אֵנָה דְחִיל דְעֵבֵד

1 R רִמּוּ רַבָּא, P רִמּוּ רַבָּא. 2 Steph. דְּחִלְתִּיהָ, R דְּחִלְתִּיהָ. P mox
 בְּהוֹן. 3 R שְׂמָא דְאַלְפָא, Steph. דְּאַלְפָא, Dages in ל et aliis locis
 habet uti R. 4 R דִּמּוּךְ. 5 R מָא, Steph. מָא, deinde וְרַחֵם
 Hebraismus! — P מָא. 6 Steph. נִיבְדִי, Hebraismus! 7 Steph.
 מָא. Quodsi ה pro א scribitur Hebraismus sapit. 8 Steph. חֹוִי,
 P חֹוִי. 9 R עֲבִידְתָּךְ ad exprimendam vocalem brevissimam;
 Steph. עֲבִידְתָּךְ; מָא est Hebraismus. 10 R יְהוּדָאָה. 11 R עֲמָ.
 12 R אֵנָא et sic porro.

10 [P די עבד] ית ימא דית ¹ יבשהא [P יבשהא] . ודחילו
² גבריא דחלא [P גובריא דחלא] רבא דאמרו ליה ³ מא
 דא עבדתא ארי דעו גבריא ארי ⁴ מן קדם דיתנפי בשמא
 11 דיהוה הוא עריק ארי הוי [P הוי] להון . דאמרו
 [P דאמרו] ליה מא נעביד [P נעביד] לך ⁵ וינח ימא
 מנא [P מינא] ארי ימא [P ימא] אזיל דנחשוליה תקות
 12 [P תקות] . דאמר להון ⁶ סבונזי דרמוני דאמא ⁷ וינח
 ימא ⁸ מנכון [P מינכון] ארי דע אלא ארי בדילי
 13 נחשולא רבא הדין עליכון . דשיטין גבריא [P גובריא]
 לאתבא ליבשהא דלא ⁹ יכלין ארי ימא אזיל דנחשוליה
 14 תקות [P תקות] עליהון . ¹⁰ דעליו קדם יהוה דאמרו
 [P דאמרו] קביל בעותנא [P בבעו pro קב בע] יהוה לא
 כען ניבד בחובת ¹¹ נפשיה דגברא הדין דלא תתין
 [P תיתין] עלנא חובת דם [P דם] זפי ארי אית יהוה כמא
 15 דרעוא [P די רעוא] קדמך עבדתא . ¹² ונסיבו ית יונה
 דרמוזי דאמא [P דאמא] דנח ימא מנחשוליה
 16 [P מינהשוליה] . ודחילו גבריא [P גובריא] ¹³ דחלא רבא

1 R יבשהא ut in sequentibus. 2 R גבריא et sic porro. 3 Steph.
 Hebraismus. 4 R Steph. solum קדם יהוה מן קדם. 5 R וינח. 6 R
 Steph. סבונזי, P סבונזי. Leg. deinde ורמוני. 7 R וינח. 8 Steph.
 Steph. מנכון; deinde R אלא cf. infra IV, 2. 9 Steph. רכילו. 10 Steph.
 וצלו, R יצלו, P יצלו. 11 Steph. נפש male, usus enim status absoluti
 hoc loco falsus est. Estne Hebraismus an negligentia in legenda
 abbreviatura? P נפשיה. 12 R ונסיבו ut P, Steph. ונסיבו. 13 Steph.

[P רָבָא] מִן קָדָם יְהוּדָה וְאַמְלוּ לְדַבְּחָא ¹ דִּיבַח [P דְּבַח
 דִּיבַחִין] קָדָם יְהוּדָה דְנָחֳרֵי ² [P וְנָחֳרֵי] נְדָרִין;
 II. ³ דְּזָמִין יְהוּדָה לְוֹנָא רָבָא לְמַבְלֵעַ יֵת יוֹנָה וְהוּדָה ¹
 [P וְהוּדָה] יוֹנָה ⁴ בְּמַעְיָא [P בְּמַעְיָא] דְנוֹנָא תְלָחָא ⁵ יוֹמִין
 וְתְלָחָא ⁶ לִיִּלְוִן [P וְתְלָחָא לִיִּלְוִן] . וְצָלִי יוֹנָה קָדָם ²
 יְהוּדָה אֲלֵהוּדָה ⁷ מְמַעְיָא דְנוֹנָתָא . וְאִמַר צְלוּתִי מִדַּעְלָקַת ³
 [P צְלוּתִי מִדַּעְלָקַת] לִי קָדָם יְהוּדָה וְקָבִיל ⁸ צְלוּתִי מִאֲרַעִית
 תְּהוֹמָא ⁹ בְּעִיתִי עֲבַדְתָּא בְּעוֹתִי . וְרַמִּיתְנִי ¹⁰ לְעוֹמְקִיא ⁴
 בַּלְבָּא [P בַּלְיָבָא] דִּיִּמָּא ¹¹ דְנָחֳרָא ¹² סְחֹר סְחֹר [P סְח
 סְח] לִי כֹל נַחְשׁוּלוּהִי דִיִּמָּא [P דִּיִּמָּא] וְגַלְוָהִי עָלַי
¹³ עָדִי . וְאַנָּא אֲמַרִית ¹⁴ אֵיתְרַכִּית [P אֵיתְרַכִּית] מִן קָדָם ⁵
 מִימָרְךָ בָּרָם [P בָּרָם] אֹוֶסֶיךָ לֹא־סַחֲכָלָא [P לֹא־סַחֲכָלָא]
 בְּהִיבְלָא ¹⁵ דְקוֹדֶשֶׁךָ [P דְקוֹדֶשֶׁךָ] . אֶקְפוֹנִי מִיָּא [P מִיָּא] עָד ⁶
 מוֹתָא תְּהוֹמָא . ¹⁶ סְחֹר סְחֹר [P סְח סְח] לִי יָמָא דְסוֹף

הַחִיָּלָא cf. Mehagyana in |ΔΔ. Forma nostra est status absolutus sive indeterminatus, cujus usus in Targumis accuratissime observatur, a Syris vero perturbatus est. Pes. habet |ΔΔ. |ΔΔ.

1 R דְּבַח. 2 R וְנָחֳרֵי. 3 Vocalem longam à Hebraismum habeo, vocalis producta est, quia aramaice consona insequens non reduplicatur. 4 Cave legas בְּמַעְיָא = סַחֲכָלָא. Steph. מַעְיָא hebraizat. Scriptio בְּמַעְיָא hic et in R pronunciationem vulgarem exprimere videtur, qua עּ uti alibi tractatum est. Mich. 5, 11. 5 R דִּיִּמָּיִן, P דִּיִּמָּיִן. 6 R לִיִּלְוִן. 7 Cf. Not. 4, P iterum בְּמַעְיָא. R מַעְיָא. 8 R צְלוּתִי cf. Hab. 1, 1. 9 R בְּעִיתִי. 10 Steph. R בעוֹמְקִיא male. 11 Steph. וְנָחֳרֵי. 12 R סְחֹר לִי. 13 R עָדִי. 14 R אֵיתְרַכִּית. 15 R דְקוֹדֶשֶׁךָ, semper per o. 16 R סְחֹר לִי uti antea.

7 אֵת־לִי עַיִל מִי־שִׁי. ² לְעַקְרֵי טוֹרֵיָא נְהַחִית [P טוֹרֵיָא נְהַחִית]
³ אֲרַעָא נִגְדַח בְּחוֹקְפָהָא עַיִל מִנִּי ⁴ עֲלַמִּין דְּאַת קְרִיב קְדָמְךָ
8 לְאַסְקָא ⁵ מִהַבְּלָא הִי יְהוּה אֱלֹהֵי. ⁶ בְּאַשְׁתַּלְהוּת עַל־י
נְפְשֵׁי פֹולְהֵנָא דִּיהוּה ⁷ אִידְכְּרִית דְּעֵלָת [P אִידְכְּרִית דְּעֵלָת]
9 לְקִדְמָךְ ⁸ צְלוּתִי לְהִיבְלָא דְקוּדְשְׁךָ. לֹא כְעַמְמִיָּא פְּלֵהִי
טְעוּתָא [P טְעוּתָא] ⁹ דְּמֵאַחַר דְּמִחוּטְבִּי [P דְּמִחוּטְבִּי] לְהוֹן
10 לִית אֲנוּן [P אֲנוּן] יְדַעִין. וְאַנָּא ¹⁰ בְּקַל חוּשְׁבַּת אֹודֵאָה
קוּרְבְּנֵי [P קוּרְבְּנֵי] אֲקָרִיב קְדָמְךָ וְנִגְדִית אֲשֶׁלִּים ¹¹ פֹּורְקָן
11 נְפְשֵׁי בְצִלוֹ קָדָם יְהוּה. וְאַמְרֵי יְהוּה לְנוֹנָא וּפְלֵט יֵת
יֹונָה לְיִבְשַׁתָּא.

III. 1 וְהוּה פִתְגָם נְבוֹרָאָה מִן קָדָם יְהוּה עִם יֹונָה
2 חִנְיֹונָת לְמִימְרֵי. קוּם אִיזִיל לְנִינְוָה קְרִתָּא רְבַתָּא דְאַתְנַבִּי
3 עֵלָה יֵת נְבוֹרָאָתָא ¹³ דְאַנָּא מִמְלִיל עִמְךָ. וְקָם יֹונָה וְאַזַּל
לְנִינְוָה כְּפִתְגָמָא דִּיהוּה וְנִינְוָה הָוֵת קְרִתָּא רְבַתָּא קָדָם

1 R תְּלִי. 2 Leg. לְעַקְרֵי, P לְעַקְרֵי. 3 R et וְאַרְעָא P מִמְחַבְלָא R מִהַבְּלָא. 4 R לְעַלְמִין, P לְעַלְמִין. 5 R מִמְחַבְלָא P מִמְחַבְלָא. 6 R בְּאַשְׁתַּלְהוּת. 7 R ut cod. at Qames. 8 R צְלוּתִי. 9 R דְּמֵאַחַר. 10 R omisso קל habet בְּחוּשְׁבַּת; sic et Steph., at in R vox in fine lineae posita est. Deinde קְרִיב אִיקְרִיב. 11 Legas אִישְׁלִים, R אִישְׁלִים. 12 Versus 1—8 desunt in cod. Petr. 13 Steph. דִּי אֲנָא, sed דִּי in Targumis nihil est nisi Archaismus, quem accentuum ratione habita aliquando adhibitum esse docui in dissertatione de vocalismo Targumorum P. 185. In lingua aramaica דִּי tempore Targumistarum adhiberi jam dudum desierat. Cf. Pag. 31 infra.

IV. וּבָאִישׁ לַיּוֹנָה בִישָׁא רַבָּא ¹ וְחִקִּיהָ לִיהּ [P בִישָׁא] 1
 רַבָּא וְחִקִּיהָ לִיהּ. וְצִלִּי [P וְצִלִּי] קָדָם יְהוּה וְאָמַר 2
 [P וְאָמַר] קָבִיל בְּעוֹתֵי יְהוּה הֲלֵא דִין פִּתְגָמֵי עֵד
 דְּהוּיִתִּי ² קִיִּים [P קִיִּים] עַל אֲרֵעֵי עַל פִּין אוֹחִיתִי ³ לַמְעַרָק
 לַיִמָּא אֲרִי ⁵ יִדְעֵנָא אֲרִי אַת [P אַת] אֵלֵהּ ⁶ הֲנָנָא
 [P הֲנָנָא] וְדִהֲמָנָא מְרַחֵיק רַגְזֵי וּמְסַגֵּי לַמְעַבְד טְבוּרָן וּמִתִּיב
³ מִימְרֵיהּ מִלְּאִיתָאָה ⁷ בִישָׁא. וְכַעֲן יְהוּה סָב פִּעֲן יֵת נַפְשֵׁי
 מִנִּי [P מִינִי] אֲרִי טָב ⁸ דְּאִמְרוּת מִיְדֵאִיחִי [P דְּאִמְרוּת מִיְדֵאִיחִי]
⁴ מִדֵּאִיחִי וְאָמַר יְהוּה הֲלֵיחֵדָּא [P הֲלֵיחֵדָּא] תְּקוּהָ לֵךְ.
⁵ וְנִפְק יוֹנָה מִן קְרָתָא וִיחִיב מִמְדַּנְחָ [P מִמְדַּנְחָ] לַקְרָתָא
 אֲעַבְד לִיהּ [P לִיהּ חֲמֵן] חֲמֵן ¹⁰ מִטְלָחָא [P מִטְלָחָא]
 וִיחִיב תְּחוּתָהּ [P תְּהָ] בְּטוּלָא עֵד דִּיחֻזִּי [P דִּי יְחֻזִּי] ¹¹ מָא
⁶ יְהִי בְּסוּף קְרָתָא. וְזַמִּין יְהוּה אֱלֹהִים קִיקְיוֹן וְסִלִּיק
 עֵיל מִן יוֹנָה לַמְהוּי טוּלָא עַל רִישִׁיהּ [P הָ] לַאֲגָנָא
 [P לַאֲגָנָא] לִיהּ ¹² מִבְּשִׁתִּיהּ [P לִיהּ מִיבִישְׁתִּיהּ וְחֻדִּי]
 וְחֻדִּי יוֹנָה עַל קִיקְיוֹן ¹³ חֻדְוָא [P חֻדְוָא רַבָּא] רַבָּא.

1 Steph. חִקִּיהָ cf. V. 4 תְּקוּהָ. 2 Steph. om. קִיִּים. 3 R
 לְמִיְעִירָק at deinde לְמִיְעִבְד. 4 R בִּישָׁא. Steph. uti textus. 5 R
 רַחֲמֵנָא וְחַנּוּנָא. 6 Steph. ut textus, R וְחַנּוּנָא. 7 R
 ut cod. מִלְּאִיתָאָה בִישָׁא, Steph. בִישָׁא. P מִי פִּיאִיתָאָה בִישָׁא. 8 R
 R דֵּאִימְרוּת. 9 Steph. חִקִּיהָ et sic porro. P חִקִּיהָ. 10 Steph.
 מִטְלָחָא. R מִטְלָחָא. Recte textus מִטְלָחָא = מִטְלָחָא Bar Ali ed.
 Hofmann Nro. 5803. 11 Steph. R מִה, P מִה, Hebraismus!
 12 Steph. מִבִּישְׁתִּיהּ, R מִבִּישְׁתִּיהּ. 13 R חֻדְוָא.

7 דִּזְמִין יְהוָה ¹ תּוֹלְעָתָא ² בְּמִיֶּסֶק [P בְּמִיֶּסֶק] צִפְרָא
 8 דְּיוֹנָא דְּבַתְרוֹדִי ⁴ וּמָהֵת יֵת קִיקִיּוֹן ⁵ וַיְבִישִׁי אֵהְיָה
 6 כְּמִדְנָח [P כְּמִדְנָח] שְׁמֵשָׁא דִּזְמִין יְהוָה רֹחַ קִיֹּדְמָא
 7 שְׁתִּיקָתָא וְטַפְחָת [P וְטַפְחָת] שְׁמֵשָׁא עַל רִישָׁא דְּיוֹנָה
 8 דְּאֵמֹת וּשְׂאִיל יֵת נְפִשָׁיה לִמְמוֹת וְאֵמֶר טַב ⁸ דְּאֵמֹת
 9 [P דְּאֵמֹת מִיֵּדֵאֵי־חֵי] מִיֵּדֵאֵי־חֵי וְאֵמֶר יְהוָה לִיֹּנָה הֲלֵאֲחָדָא
 תְּקוּם לִךְ עַל קִיקִיּוֹן וְאֵמֶר לֵאחָדָא ⁹ תְּקוּם לִי עַד מוֹתָאִי
 10 וְאֵמֶר יְהוָה אַתְּ ¹⁰ חֲסִתָּא עַל קִיקִיּוֹן דֵּלֵא [P דֵּי לֵא]
 עֲמֻלָּתָא בֵּיה [P ה] דֵּלֵא ¹¹ רְבִיתְהוּ ¹² וַיְבִלִילֵיא הַדִּין
 11 הָהּ וַבִּלִּילֵיא אֹחֻרָנָא [P אֹחֻרָנָא] אֲבָדִי וְאֵנָּא לֵא
 13 אַחֻס [P אִיחֻס] עַל נִינֹוה קָרְתָּא רְבָתָא דֵּאִית בָּהּ סְגִי
 מִתְרָתָא [P נִינֹוִי קָרְתָּא רְבָתָא דֵּי אִית בָּהּ סְגִי מִתְרָתָא]
 עֲסִרִי ¹⁴ רְבֹו אֲנָשָׁא דֵּלֵא [P רִיבֹו אֲיִנְשָׁא דֵּי לֵא] ¹⁵ דִּדְע
 בִּין יַמִּינֵיה ¹⁶ לִסְמָא־לֵיה [P בִּין יַמִּינֵיה לִסְמָלֵיה]
 וְבַעִירָא סְגִיִּי

1 Steph. male תּוֹלְעָתָא

2 Sic Steph.; R בְּמִיֶּסֶק

3 Steph. R P בְּיוֹנָא 4 Steph. וּמָהֵת 5 Steph. וַיְבִישִׁי, R וַיְבִישִׁי

6 R כְּמִדְנָח 7 R שְׁתִּיקָתָא 8 R דְּאֵמֹת 9 Hoc loco etiam

Steph. תְּקוּם, P תְּקוּם et R תְּקוּם, qui in reliquis locis habet תְּקוּם

10 Sic Steph. at R חֲסִתָּא 11 R רְבִיתְהוּ, St. רְבִיתְהוּ 12 Steph.

in duas voces dispescit דֵּי בל; R דְּבִלִּילֵיא, P דְּבִלִּילֵיא 13 R אַחֻס

14 Steph. רִיבֹוִי, R רִיבֹוִי 15 R דִּדְע 16 Steph. לִסְמָלֵיה;

R לִסְמָלֵיה Hebraismus.